

GAUTENGSE DEPARTEMENT VAN ONDERWYS

SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN

**AFRIKAANS PRIMÊRE TAAL SG
(Derde Vraestel: Kreatiewe Skryfwerk,
Funksionele Skryfwerk, Letterkunde)**

Moontlike Antwoorde Supp 2007

AFDELING A
KREATIEWE SKRYFWERK

TAAL EN STYL

	Puik	Baie goed	Goed	Gemiddeld	Onder-gemiddeld	Swak	Beroerd
Ryk	30	27	24	21	18	15	12
Baie goed	29	26	23	20	17	14	11
Goed	28	25	22	19	16	13	10
Alledaags	26	23	20	17	14	11	8
Onder-gemiddeld	25	22	19	16	13	10	7
Arm	24	21	18	15	12	9	6
Misgetas	23	20	17	14	11	8	5

INHOUD

AFDELING B
FUNKSIONELE SKRYFWERK

TAAL EN STYL (70)

	Puik	Baie goed	Goed	Gemiddeld	Onder-gemiddeld	Swak	Beroerd
Ryk	15	14	13 ½	12	10 ½	9	8
Baie goed	14	13 ½	12	10 ½	9	8	7
Goed	13 ½	12	10 ½	9	8	7	6
Alledaags	12	10 ½	9	8	7	6	4 ½
Onder-gemiddeld	10 ½	9	8	7	6	4 ½	4
Arm	9	8	7	6	4 ½	4	2
Misgetas	8	7	6	4 ½	4	2	1 ½

INHOUD

	INHOUD	TAAL EN STYL
Ryk	<ol style="list-style-type: none"> 1. Buitengewone, oorspronklike interpretasie van onderwerp. 2. Besondere konsentrasie op onderwerp. 3. Brilljante sintuiglike waarneming en meelewing. 4. Duidelik omlynde sentrale tema. 5. Duidelike progressie. 6. Werk vorm ? afgeronde geheel. 7. Sterk oortuiging. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ryk oorspronklike beelde – funksioneel. 2. Afr. idioom uitnemend aangebied – oorspronklik. 3. Taal deurleef en goed genuanseerd. 4. Buitengewone taalaanvoeling: oorspronklike sinsbou. 5. Gebruik leestekens as uitdrukkingsmiddel. 6. Alle taalmiddele dra by tot gebalanseerde geheel, maak opstel briljant.
Baie goed	<ol style="list-style-type: none"> 1. Interessante oorspronklike, onderwerp-vertolking. 2. Konsentrasie, maar geringe afdwaling. 3. Paragrafe nie meer heg verbind nie. 4. Besondere sintuiglike waarneming. 5. Sentrale tema: omlyning minder duidelik. 6. Minder progressie. 7. Afgeronde eenheid. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Taal beeldryk (funksioneel) of nugter (konkreet). 2. Idioom, taal: funksioneel. 3. Taal grootliks oorspronklik: woordeskat getuig van breë taalkennis. 4. Korrekte paragrafering, sinsbou, punktuasie: natuurlikheid ontbreek. 5. Styl vloeiend, oorspronklikheid ontbreek bietjie. 6. Taal klinies korrek maar kort deurleefdheid.
Goed	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vanselfsprekende onderwerpsiening. 2. Onderwerpgerig, konsentrasie ontbreek. 3. Sentrale tema – sporadies. 4. Progressie fragmentaries. 5. Sintuiglike waarneming, maar algemeen-hede. 6. Bevredigende, afgeronde eenheid. 7. Bevredigende oortuigingskrag. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Beperkte beeldende of nugter taalgebruik, skemer net soms deur. 2. Idiomatiese taal onbevestigend. 3. Oorspronklike taalgebruik beperk, maar taal steeds bogemiddeld. 4. Paragrafering, sinsbou, punktuasie toon foute: spelfoute kom voor. 5. Weinig sprake van eie styl: skryf korrek soos geleer. 6. Goeie opstel, maar sonder aanvoeling en deurlewing.
Alledaags	<ol style="list-style-type: none"> 1. Geen spesifieke siening van onderwerp. 2. Konsentrasie verbrokkel, afdwaling. 3. Geen opvallende sentrale tema. 4. Progressie – min. 5. Doodgewone waarneming, geen treffende siening nie. 6. Paragraafskakeling ontbreek, eenheid gaan effe verlore. 7. Argumente bietjie onoortuigend. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nie werklike beelde of nugter taalgebruik nie, wat gebruik word, is oorbekend. 2. Meer vaaghede in formulering – soms onbeholpe. 3. Onoorspronklike taalgebruik. 4. Anglisismes: foutiewe woordkeuse. 5. Paragrafering willekeurig: hegte bou ontbreek: herhaling van gedagtes. 6. Foute t.o.v. punktuasie, sinsbou, woordorde: onvoltooide sinne. 7. Alledaagse skryfstyl: skryfegnieke ontbreek of oordryf.
Ondergemiddeld	<ol style="list-style-type: none"> 1. Siening, inhoud slegs plek-plek ter sprake. 2. Konsentrasie: aanbieding grootliks onsamehangend. 3. Sentrale tema ontbreek. 4. Geen progressie, patroon staties. 5. Beskrywing en waarneming vaag en kleurloos. 6. Skakeling: paragraafbou verbrokkel/ lang para. 7. Lengte verontagsaam. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uitdrukkingsvermoë lomp en vaag: geen beeldspraak en stylfigure: slegs afgesaagdes. 2. Verbeeldinglose taal: beperkte woordeskat. 3. Paragrafering foutief: sinsfoute algemeen en punktuasie terloops: beperkte gebruik van leestekens. 4. Styl omslagtig en onbeholpe. 5. Baie spelfoute. 6. Toenemend anglisistiese inslag.
Arm	<ol style="list-style-type: none"> 1. Onderwerp nie ter sake – geen insig. 2. Oppervlakkig – ? doellose geklets. 3. Geen tema: patroon ontbreek/1 lang para. 4. Onoorspronklik. 5. Gedagtes los en sonder verband. 6. Growwe verontagsaming van lengte. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kan nie gedagtes oordra nie. Net foute 2. Taal lomp, onbeholpe, beperk. 3. Baie spelfoute: min eenheid. 4. Skryfegnieke verkeerd. DRUIP 5. Algemene foute. 6. Druipeling.
Misgetas	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inhoud niks te make met onderwerp. 2. Deurmekaar sameflansing van niks-seggende gedagtes. 3. Growwe verontagsaming van lengte. 4. Besliste druipeling. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Idioom lomp en onbeholpe. 2. Geen skryfegniek. DRUIP 3. Geweldig baie foute. 4. Geen struktuur. 5. Volslae druipeling.

NASIENTABEL: FUNKSIONELE SKRYFWERK (15)

INHOUD		TAAL EN STYL	
Ryk	<ol style="list-style-type: none"> 1. Buitengewone, oorspronklike interpretasie van onderwerp. 2. Besondere konsentrasie op onderwerp. 3. Brilljante sintuiglike waarneming en meelewing. 4. Duidelik omlynde sentrale tema. 5. Duidelike progressie. 6. Werk vorm ? afgeronde geheel. 7. Sterk oortuiging. 8. Baie feite. 	Puik	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ryk funksionele taal. 2. Taal deurleef en goed genuanseerd. 3. Buitengewone taalaanvoeling: oorspronklike sinsbou. 4. Gebruik leestekens as uitdrukkingsmiddel. 5. Alle taalmiddele dra by tot gebalanseerde geheel, maak opstel briljant.
Baie goec	<ol style="list-style-type: none"> 1. Interessante oorspronklike, onderwerp-vertolking. 2. Konsentrasie, maar geringe afdwaling. 3. Paragrafe nie meer heg verbind nie. 4. Besondere sintuiglike waarneming. 5. Sentrale tema: omlyning minder duidelik. 6. Minder progressie. 7. Afgeronde eenheid. 8. Oortuigingskrag steeds sterk. 	Baie goec	<ol style="list-style-type: none"> 1. Taal funksioneel of nugter (konkreet). 2. Taal grootliks oorspronklik: woordeskat getuig van breë taalkennis. 3. Korrekte paragrafering, sinsbou, punktuasie: natuurlikheid ontbreek. 4. Styl vloeënd, oorspronklikheid ontbreek bietjie. 5. Taal klinies korrek maar kort deurleefdheid.
Goec	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vanselfsprekende onderwerpsiening. 2. Onderwerpgerig, konsentrasie ontbreek. 3. Sentrale tema – sporadies. 4. Progressie fragmentaries. 5. Sintuiglike waarneming, maar algemeen-hede. 6. Bevredigende, afgeronde eenheid. 7. Bevredigende oortuigingskrag. 	Goec	<ol style="list-style-type: none"> 1. Oorspronklike taalgebruik beperk, maar taal steeds bogemiddeld. 2. Paragrafering, sinsbou, punktuasie toon foute: spelfoute kom voor. 3. Weinig sprake van eie styl: skryf korrek soos geleer. 4. Goeie opstel, maar sonder aanvoeling en deurlewing.
Alledaags	<ol style="list-style-type: none"> 1. Geen spesifieke siening van onderwerp. 2. Konsentrasie verbrokkel, afdwaling. 3. Geen opvallende sentrale tema. 4. Progressie – min. 5. Doodgewone waarneming, geen treffende siening nie. 6. Paragraafskakeling ontbreek, eenheid gaan effe verlore. 7. Argumente bietjie onoortuigend. 8. Vaaghede is kenmerkend. 	Gemiddeld	<ol style="list-style-type: none"> 1. Meer vaaghede in formulering – soms onbeholpe. 2. Onoorspronklike taalgebruik. 3. Anglisismes: foutiewe woordkeuse. 4. Paragrafering willekeurig: hegte bou ontbreek: herhaling van gedagtes. 5. Foute t.o.v. punktuasie, sinsbou, woordorde: onvoltooide sinne. 6. Alledaagse skryfstyl: skryftegnieke ontbreek of oordryf.
Ondergemiddeld	<ol style="list-style-type: none"> 1. Siening, inhoud slegs plek-plek ter sprake. 2. Konsentrasie: aanbieding grootliks onsamehangend. 3. Sentrale tema ontbreek. 4. Geen progressie, patroon staties. 5. Beskrywing en waarneming vaag en kleurloos. 6. Skakeling: paragraafbou verbrokkel. 7. Lengte verontagsaam. 8. Inhoud is vaag en onvolledig. 	Ondergemiddeld	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uitdrukkingsvermoë lomp en vaag. 2. Verbeeldinglose taal: beperkte woordeskat. 3. Paragrafering foutief: sinsfoute algemeen en punktuasie terloops: beperkte gebruik van leestekens. 4. Styl omslagtig en onbeholpe. 5. Baie spelfoute. 6. Toenemend anglistiese inslag.
Arm	<ol style="list-style-type: none"> 1. Onderwerp nie ter sake – geen insig. 2. Oppervlakkig – ? doellose geklets. 3. Geen tema: patroon ontbreek. 4. Onoorspronklik. 5. Gedagtes los en sonder verband. 6. Growwe verontagsaming van lengte. 	Swak	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kan nie gedagtes oordra nie. 2. Taal lomp, onbeholpe, beperk. 3. Baie spelfoute: min eenheid. 4. Telegramstyl. 5. Skryftegnieke verkeerd. 6. Algemene foute. 7. Druipeling.
Misgetas	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inhoud niks te make met onderwerp. 2. Deurmekaar sameflansing van niks-seggende gedagtes. 3. Growwe verontagsaming van lengte. 4. Besliste druipeling. 	Beroerd	<ol style="list-style-type: none"> 1. Geen skryftegniek. 2. Geweldig baie foute. 3. Geen struktuur. 4. Volslae druipeling.

AFDELING C
LITERATUURSTUDIE

KONTEKSTUELE VRAAG
BOEKET – Tony Links e.a.
VRAAG 4

4.1	Die blosende gesiggie is Allen se stiefsussie.	(1)
4.2	Allen se stiefvader	(1)
4.3	Hy wil nie na sy stiefsuster toe gaan nie.	(1)
4.4	Sy stiefvader het hom geslaan.	(1)
4.5	Sarkasme / spot	(1)
4.6	Sy is ? klikbek /...	(1)
4.7	Sy gaan haar vader vertel dat Allen van die gedroogde appels geëet het.	(1)
4.8	r. 4 – 5: Hy vee sy lippe skoon met sy hand. r. 25: Hy lek aan sy lippe.	(1) (1)
4.9	Sy wreedheid	(1)
4.10	Hy beplan sy stiefvader se ongeluk sorgvuldig.	(1)
4.11		
4.11.1	Die grootste miershoop in die wêreld	(1)
4.11.2	Om te wys waartoe miere in staat is	(1)
4.12	Ballonkuite	(1)
4.13	? Frontsoldaat	(1)
4.14	Die suikerklont is gehawend.	(1)
4.15	Die ander miere is bewus van sy prestasie / Hy is bekend /...	(1)
4.16	Sy deursettingsvermoë / vasberadenheid	(1)
4.17	Dis kort / Dis aan die einde van die reël.	(1)
4.18	Roem is kortstondig /...	(1)
		[20]

OF

VRAAG 5
PARAGRAAF TIPE VRAAG
BOEKET – Tony Links e.a.

- 5.1
- Net voor die trein na Den Haag vertrek, kom daar ? vet middeljarige man die kompartement binne.
Hy trek sy jas, sy hoed en sy handskoene uit. Hy hang sy jas aan die haak by die venster.
Toe hy gaan sit, breek die lussie van sy jas en die jas val op sy kop.
 - Die kelner daag met ? skinkbord op en die reisiger neem vir hom koffie.
Toe die reisiger die koffie wil drink, ruk die trein skielik en die man mors op sy das en onderbaadjie.
 - Toe die reisiger by Leidenstasie wou afklim, kyk hy nie waar hy loop nie, en stamp sy kop hard teen die deur van die kompartement.
 - Die verteller het met elke insident in ? lagbui uitgebars, want hy het dit komies gevind.
Die reisiger het telkens homself vererg vir die verteller se kinderagtigheid.
 - Ja - Simpatie met die reisiger: hy kom ? reeks ongelukke oor/...

OF

Nee – Geen simpatie met die reisiger nie: sy houding is nors en onvriendelik /...

(Kyk ook na ander insigte van kandidate.)

(10)

- 5.2
- Die herbergier het dit geniet om sy gaste tevrede te sien.
Dit het hom min geskeel hoeveel wins hy maak.
Dikwels het hy sy gaste nie laat betaal nie.
Hy huil soms as sy gaste hulle terdeë geniet.
 - Die herbergier moes sy werksaamhede by die herberg staak as gevolg van ? hongersnood.

Die herberg was nou stil en donker.
Dit was tragies om die herbergier tóé te sien: hy was maer en bleek en eensaam.
Omdat hy nie meer kon onthaal nie, het sy lewe ook nie meer sin gemaak nie.
Die hele dag het hy voor die deur van sy huis gesit soos ? veroordeelde.
 - ? Sekere hertog kom daar verby en versoek die herbergier om oor sewe dae vir hom ? ete voor te sit.
Die herbergier het sy eie been afgesit en dit deel van die dis gemaak.
 - Ja – hy was buitengewoon: min mense sou sulke opofferings maak /...

(Kyk ook na ander insigte van kandidate.)

(10)
[20]

KONTEKSTUELE VRAAG
VERLORE PARADYSE – N.J. Snyman
VRAAG 6

6.1	Frannie se pa.	(1)
6.2	Blydskap / Vreugde /...	(1)
6.3		
6.3.1	“deur die see weggeneem”	(1)
6.3.2	“... is Sewes deur speelse golfies op die strand uitgedra.”	(1)
6.4	? Eenwoordsin.	(1)
6.5	“Sy geliefde see!”	(1)
6.6	Verdeel vleisstukke in ? slaghuis.	(1)
6.7	Motivering bepaal die punt.
Ja - Haar man was nog jonk, nou is hy dood /...
OF
Nee – Haar man se dood was ? ongeluk /...	(2)
6.8	Giggel / spot / gesmoord lag /...	(1)
6.9	? Visverwerkingsfirma / ? firma / Irvin and Johnson.	(1)
6.10	Sy ywer om tant Hilda tevrede te stel / gelukkig te maak /...	(1)
6.11	Die dame is Carolus se ma.	(1)
6.12	Sy wonder waarom die trein nie stilgehou het nie.	(1)
6.13	Sy wou dit gebruik om haar seun te verwelkom.	(1)
6.14	? Eerstpersoonsverteller / ek-verteller.	(1)
6.15	Carolus word onderbreek deur sy ma.	(1)
6.16	Hy wil rus / Hy hoop dat sy ma sy dood wil aanvaar en ween /...	(1)
6.17	Nee
Hy besef dat die moeder ? probleem het / nie die werklikheid wil aanvaar
nie / ...	(1)
		[20]

OF

PARAGRAAF TIPE
VERLORE PARADYSE – N.J. Snyman
VRAAG 7

7.1 Die titel, **Die invloed**, dui op die inkomende gety, waar die see en die rivier bymekaarkom. Dis die plek waar tant Hilda haar sinlose uitdaging aan Wenning gestel het.
 Die titel dui ook watter invloed mense se omstandighede op hul lewens uitoefen. Die inwoners van Vredenbaai is arm vissers, maar ook trotse mense. Derdens dui die titel op die invloed wat die verskillende karakters in Vredenbaai op mekaar het – hoe Wenning die rede word waarom tant Hilda verder weg van die see af trek.
 Die titel verwys ook na die invloed van die see op dié mense se leefwyse.

Die titel, **Terugkeer van ? soldaat**, dui op die moeder se vergeefse wag (elke Woensdag) op die terugkeer van haar soldateseun Carolus nadat dié gesneuwel het in die oorlog.
 Sy weier om die realiteit te aanvaar en leef elke Woensdag in ? wêreld van haar eie – waar haar seun terug gaan keer.
 Ironies genoeg keer die seun terug ná die oorlog, maar as gees (spook) en die moeder is onbewus van sy teenwoordigheid.

Die titel, **Die skerpioene**, dui op die kreef (krewes) wat die moeder se laaste dae op aarde vir haar in ? paradys moet omskep.
 Sy is sterwend en dis haar laaste wens om een van die “skerpioene” te eet. Die uithaal van die kreef was op daardie tydstip streng verbode, maar vir Frannie en sy vader weeg die geluk van hul geliefde veel swaarder, en hul slaag daarin om vier “bulle” uit te haal.

In **Slaapydstorie** vertel die verteller ? slaapydstorie aan sy swaksinnige Ouboet. Hul ouers word in hierdie storie verheerlik: in werklikheid is hul ma ? slet en het sy haarself opgehang, en is hul vader ? dronklap en bevind homself in ? inrigting.
 Ouboet hou van die storie en die verteller word gedwing om dit elke aand te vertel. Omdat hy bang was vir Ouboet, gaan hy elke aand voort met die leuen / slaapydstorie.
 Een aand vlug hy weg van Ouboet en dis onduidelik of hy weer terugkeer na Ouboet.

7.2 Frannie se pa is ? geharde visserman met ? taamlike humeur. Hy het eenkeer ? yslike visserman met die een hand opgetel en hom van die skuit af in die baai gegooi.

Hy is besonder trots. Wanneer Frannie vra dat hulle vir sy ma ? kreef moet koop as gevolg van die verbod op kreefvangst, weier sy pa. Hy meen geen ware Skulpbaaier koop ? skerpioen nie.

Hy is streng met sy seun en kan dit nie verwerk dat sy seun glad nie daarin belangstel om ? visserman te word nie. Hy voel ook ongelukkig dat Frannie nooit meer saam met hom op die skuit wil uitgaan nie.

Frannie se pa praat nie maklik oor sy vrou se siekte nie.

Die risiko wat hy loop, is bewys van sy liefde vir en besorgdheid oor sy vrou. Hy slaag nie net daarin om sy vrou se laaste wens te verwesenlik nie, maar hy smee ook sterker bande met sy seun.

(10)
[20]

TOTAAL VIR AFDELING C: [20]

TOTAAL: 80

Assesseringsinstrument (Rubriek)

Norm	Letterkunde: Paragraaftipe Vraag: 20/15/10	Vlak 1	Vlak 2	Vlak 3	Vlak 4
		4/3/2	3/2/1½	2/1/1	1½/1½
1.	Beplanning, parafering, inleiding en afsluiting.	Goed beplan, inleiding gee struktuur en slot vat logies saam.	Nog goed gestruktureer, maar nie heeltemal so heg nie.	Neig om onsamehangend te raak.	Skryfstuk is nie ? goeie geheel nie.
		4/3/2	3/2/1½	2/1/1	1½/1½
2.	Sinsbou, spelling, leestekens en woordgebruik.	Logiese sinne, min spelfoute, verskeie leestekens effektief gebruik, goeie woordgebruik.	Sinne, woordkeuses, spelling en leestekens is só dat die paragraaf maklik lees.	Sinne is lomp en moeilik verstaanbaar, spelfoute algemeen, leestekens en woordgebruik beperk.	Taalfoute is té algemeen om ? redelike punt te verdien.
		4/3/2	3/2/1½	2/1/1	1½/1½
3.	Duidelike hoofgedagtes. Uitvoering van spesifieke opdrag.	Hoofpunte is goed gedefinieer en sluit direk aan by gegewe opdrag.	Hoofpunte word onderskei, maar is effens vaag en sluit nie so direk by opdrag aan nie.	Opdrag en skryfstuk sluit nie. Meer ? geklets as wetenskaplike aanbieding.	Geen inhoudelike struktuur nie.
		4/3/2	3/2/1½	2/1/1	1½/1½
4.	Ondersteunende bewyse.	Skryfstuk toon goeie insig in begrippe en die korrekte bewyse uit die teks word gebruik vir stellings.	Steeds insig en grootliks toepaslike bewyse vir stellings.	Opdrag word inhoudelik nie duidelik verstaan nie en bewyse is effens lukraak.	Gebrek aan enige insig en bewyse met substansie.
		4/3/2	3/2/1½	2/1/1	1½/1½
5.	Kennis van die literêre werk.	Skryfstuk toon dat die teks gelees is en as geheel verstaan word.	Teks is duidelik gelees en die werk word verstaan, maar nie so volledig soos by Norm 4 nie.	Inhoudelike foute en oorsigtelikhede toon ? gebrek aan leeskennis en begrip van die teks.	Die werk is nie gelees nie en word glad nie verstaan nie.